

ÉN.

A Debreczeni Szemle számára írta: JUHÁSZ GYULA.

*Művész vagyok. Kijáradt, keskeny ujjam
Egy lant idegén álmodozva babrál,
Ugy simogatom a szép és uj ígéket,
Mint perzsa szőnyegét a kalmár!*

*Szerelmes vagyok a színes szavakba,
Melyek nagy órák lázában fogantak
És pirosan és égőn és ragyogva
Uj színeket lopnak az alkonyatnak!*

*Nem látom én az utcák szürkeségét
S a közönyös arcok nekem nem élnek:
Testvéreim a csillagokba néző
Nagy álmodók, a szomorú merészek!*

*Művész vagyok. Mélységek és magasság
Gyopáros ösvényén kúszom magamban.
Keresek egy virágot, bús virágot,
Hogy érte életemet adjam!*

*

ÖRÖKSÉG.

A Debreczeni Szemle számára írta: EMŐD TAMÁS.

*Látom a várat, a büszke tetőt,
Százablakos, ódon bástyafalát!
Sziklás utakon nagy barna fenyők
Zengnek csodamód, bús harci danát...*

*Lenn reng a mező, a kék ibolyás,
Nagy messze ha sir egy kis furulya,
Hattyus vizeken bölintgat a sás,
Ha nyílik a vár rejtett kapuja.*

*Kinn jár valaki — így suttog a csend —
Tűzharmatos, égő alkonyaton!
Hőlepké az árnyak közt tovaleng,
S hajnalra a csónak oldva a tón!*

*Leomlik a köd, — szívembe röpül:
Eltűnik a vár, a büszke tetős.
Ki hagyta reám lelkét örökül?
Tán vár ura... tán kóbor hegedős...*

A rossz színész.

A Debreczeni Szemle számára írta: KÓBOR TAMÁS.

Kis Béla, akinek tizenöt esztendeje áll az üzlete a Korona-utcában, három gyermek boldog apja, szelid lelkű, nagyon erkölcsös férje egy egyszerű, szerény és szép asszonynak, ennek az unszolására egyszer rászánta magát, hogy elmegy vele a Nemzeti Színházba. Kezdődő gyomorkatarrhus bántotta, de az asszony kedvéért megváltotta a jegyeket, földszinten, darabját egy forint ötven krajcárjával.

Egy új színész játszott, akinek dicséretével tele volt a Kis Béla ujságja, melynek ugyancsak tizenöt esztendeje volt hűséges és hívő előfizetője. Amikor a színész a színpadra lépett, dörgő taps fogadta, s a taps és éljenzés minden felvonás végén, sőt nyílt színen is ismétlődött.

— Hallod, — szólt oda Kis Béla a feleségének, — vagy én vagyok bolond, vagy ezek az emberek. Hiszen ez a nő úgy játszik, mintha fából faragták volna.

— Hagyd el, — sugja vissza az asszony, — nagyon szép és gyönyörű hangja van.

— Süsd meg a szépségét, — fakadt ki a becsületes ember és kezével nyomogatta fájó gyomrát, — ide nem szépség kell, hanem művészet.

Otthon azután másnap nem akart hinni a szemének, amikor végigolvasta az előadásról szóló hatvan sort. Abban a többi szereplőről, aki mind tetszett neki, két sor katalógus volt, a többi ötvennyolc sor az új művész dicséretétől áradozott. Hogy ez a jelenet milyen fenséges volt, hogy abban milyen megrázó alakítást nyújtott, hogy a magyar színészetre új hajnal hasadt, hogy így, meg úgy, most már jöhetnek a taljánok mihozzánk, de csak tanulni ettől az isten kegyelméből való művésznőtől stb.

Mérgesen lecsapta az ujságot, majd oda tolt a feleségének, aki holtra ijedt urának e soha nem látott indulata miatt.

— Olvasd! — förmedt rá a szegény asszonyra, — aztán mondd meg, én vagyok-e bolond, vagy ez az ujság?

Az asszony olvasta, aztán a békeesség kedvéért kijelentette, hogy az ujság a bolond.

— Egy ilyen bolond ujságnak hiszek én tizenöt esztendő óta! Tovább ugyan nem fog bolondítani!

Ezzel üzletébe ment, de mégis csak bántotta, hogy meg kell válnia régi ujságjától. Nem is birta soká, fogta magát, otthagya az üzletet és elment a szerkesztőségbe, egyenesen a szerkesztőhöz.

— Szerkesztő ur, — szólt, — tizenöt esztendeje járatom becses lapjukat, de most már elvesztettem bizalmamat. Azért jöttem, hogy világosítson föl, ha esetleg igazságtalan vagyok.

A szerkesztő egy vörös szakálu, zord nézésű, de igen vidámlelkű ur, érdeklődve nézett a fölindultságtól remegő emberre.

— Csak tessék megmondani, mi a kifogása?

— A faggyu, a petroleum, a kőolaj, — fakadt ki ez, — rendben van, de a színház, uram, a színház... volt ön tegnap a színházban?

— Nem én.

— Nohát én ott voltam. Láttam azt az új művésznőt, akiről annyi dicséretet irnak. Én mondom önnek, uram, aki nem értek hozzá, hogy nem tud semmit.

A szerkesztő helyeslőleg bólogatott a fejével.

— Ugy van, önnek teljesen igaza van, — szólt, — nem tud semmit.

— De akkor miért dicsérik úgy meg? Miért tartanak olyan kritikust, aki nem érti a dolgát?

— Azért, — felelt komolyan a szerkesztő, — mert nem találok olyat, aki értene hozzá. Ha esetleg ön hajlandó volna...

— Én! — kiáltott föl Kis Béla, — én becsületes, egyszerű kereskedő vagyok, de ha értenék a tollforgatáshoz, bizony, megmondanám az uraknak az igazságot.

— De kedves uram, — szólt a szerkesztő, — ön okos ember, józan ember, szolid kereskedő, ismerem a céget régóta, hát mondja csak, oly nagy dolog magának ez a komédia, meg az a művész? Lássa, én ujságíró vagyok, nyakig ülök a nyilvánosságban, mégis ezekkel a dolgokkal sohse foglalkozom. Forduljon föl az egész komédiás világ, mi közöm hozzá?

— Nem a komédiás világról van szó, — felelt komolyan Kis ur, — hanem az igazságról s ha a színházról nem találok igazságot az ujságomban, a többiben sem hihetek.

— Vagy úgy! Maga igazságot keres, kedves uram? Hja, az már más. Igazsággal, uram, csak

KRÓNIKA.

Rágalom és pletyka.

A rágalomról akár minden nap beszélhetünk. Nem mulik el hét, hogy olyan eset ne fordulna elő, mely a rágalmat, mint közéleti tényezőt felszínre ne dobna.

Természetesen a rágalmat még azok is elítélik és kiöklendőnek vallják, akiket mulattatnak vele. Nincs nézeteltérés, hogy a rágalom, ez az aljas méreg, mindnyájunk utálatának tárgya, ahány tisztességes ember van, az mind távol áll tőle s életének legszebb napja volna, amelyen az utolsó rágalmazó torkának szegezhetnék a kést, kórusban énekelvén: meghalt a cselszövés.

Nagyon egyetemes, nagyon morális és merőben hamis gondolkodás. Nem tudnám hamarosan megmondani, milyen lenne a világ, ha végleg kiirthatnók a poloskát, a szunyogot s egyéb förtelmes parazitákat. Bölények nélkül, oroszánok nélkül valahogyan megélünk, de kérdés, hogy megélnénk-e egerek és poloskák nélkül. Pedig egyre pusztítjuk s még sem pusztulnak. Valami szerepe, hivatása van e dögletes kreatúrának, különben nem győzedelmeskedhetnének a szövetséget ellenségen.

Amit azonban a poloskáról nem tudok, azt a rágalomnál már sulyosabban látom. Látom első sorban azt, hogy nem is olyan gonosz, mint amilyen ártalmas és bármennyire rágalom, voltaképpen az igazságnak szövetségese. Hogy jobban megértsenek: képzelhető elvetemült ember, aki ő felségét kémkedéssel, Károlyi Istvánt hamis esküvel, Rothschildot kifli-blicceléssel rágalmazná? Ez ugyebár lehetetlenség, mert ezek a bűnök abszolúte nem illeszthetők ezeknek az embereknek a mivoltához és helyzetéhez. Az ilyenfajta rágalom volna az igazi rágalom, de éppen ezért lehetetlen. Nem azért, mivel senki sem hiszi, hanem mert nincs bennük pszichológiai lehetőség. Az igazságnak ehhez semmi köze. Mert viszont, ha egy nyolcvan esztendősi uriasszonyról azt mondják, hogy szeretője van, ezt első pillanatra mindenki rága, lomnak vallja, holott utóbb kiderülhet, hogy az öreg urinőnek csakugyan volt szeretője. Még az igazság mondása is rágalom hatását kelti, ha a valószínűség föltételei nincsenek meg, vagy pedig a közvéleményben nincs meg a hitre való diszpozíció. Amiből szerintem világos, hogy a rágalom voltaképpen nem eszel ki és fog rá valakire valamit, csak kimondja azt, amire a közvélekedés szerint a megrágalmazott képes.

Hogy mivel rágalmaznak engem, az világos megmondója annak, mit tart fölém a világ. Ez a rágalomnak, az egyéni érintésben galád, utálatra és meggyilkolni való parazitának a közéleti fontossága. Ezt pedig nem lehet kiirtani, mert világkezdettől fogva irányítja és kormányozza a világot, kicsi és legnagyobb dolgokban egyaránt. Jézus Krisztust is a rágalom vitte a keresztre. Ugy szólt, hogy a zsidók királyának vallotta magát. Sohasem tette, de ez a rágalom jellemezte őt, mert csakugyan királya volt a zsidóknak s lett a mindenség királyává. A farizeusok nagyon nagy gazemberek voltak, de rágalmazó vádjuk mutatja, hogy jól értékelték áldozatukat. XVI. Lajos a világ legszelidebb és leggyámoltalanabb embere volt, de vérpadra juttatta a hamis vád, melynek azonban megint igaza volt abban, hogy az utolsó autokrata királyt olyannak festette, amilyenek kép-

zelte s amilyenek voltaképpen egy autokratának lenni kellene, hogy holttestén át a győzedelmes népuralom berendezkedjék. Az oroszokat évtizedeken át gyűlöltük, mert 49-ben eltaposták szabadságunkat, mely nekik nem ártott s megállapították az osztrák zsarnokságot, mely nekik nem használt. A szabadság ellenségeinek vallottuk őket, a magyarság ellenségének, s noha őket e motivumokból semmi sem vezérelte a Kárpátokon keresztül s tisztán európai hatalmi politikát csináltak, a magyar vélekedésnek mégis igaza volt, mert egy cár, mikor szabadság ellen nyújt segédkezet, gyűlölni való még akkor is, ha a szabadsággyilkolás csak velejárója volt is igazi céljának, nem pedig maga a cél.

Még a magánrágalomnak is megvan ez a valószínű komolysága. Ha hosszuból, önérdékből, gyűlöletből fogok is rá valakire valami galádságot, kénytelen vagyok ezt úgy kitalálni, hogy plauzibilis legyen. Csak a mintaféjre foghatom rá, hogy egy tucát szeretőt tart s csak a szép asszonyra, hogy megcsalja az urát. A *gouvernante*jával és tántikkal körülóvott uri kisasszony, ha mégis tilosba jár, azt hiába rágalmazom vele, mert minden lehetőség ellen való valótságot állítok. Ellenben a magányban élő szegény lányra, s a vidám nyilvánosság előtt, teljes szabadságban élő színésznőre, ha szeplőtelen is, mint a lilium, bátran foghatok rá hajmeresztő erkölcstelenégeket, kétszeri mondás után magam is elhiszem már, hogy nem hazudtam, hanem kitaláltam az igazságot. Nincs ellene védelem, a megrágalmazott el van veszve, az ilyen hirt még lokalizálni sem lehet, mert terjed rejtelmes uton, tán leginkább azok révén, akik védelmükbe veszik.

Nem rágalmazhatok, ha hitre nem találok. A rágalom mértéke is mutatója annak, mit tartanak fölém. Ennélfogva nem a rágalom öl, hanem mi valamennyien, akik elítéljük a rágalmat, de végrehajtjuk az ítéletet; akiknek a belső gondolatán és érzületén megveti a lábát; akiknek a kegyetlenségét és előítéletességét a rágalom megismerte és a maga céljaira felhasználja. Ha nem akarod, hogy megrágalmazzanak, kelts magadról olyan vélekedést, mely megvédelmez a ráfogások ellen. A nő, ha nem akar a rágalomtól szenvedni, meneküljön abból a szociális helyzetből, mely a nyegle feltevéseket valószínűkké teszi, olyan helyzetbe, mely még a szabad védekezést is biztosítja a gyanu ellen. Aki magános nőt, irodában, színpadon dolgozó nőt tilosban járat, nem maga rágalmaz, csak levonja az életmód konzekvenciáit a közvélekedés szemeivel. A rágalom éles jellemzője az ember és milieuje egybevetésének, semmi más. Csunyhább, de nem hazugabb, mint a népszerűség és a köztisztelet, mely szintén csak a külső körülményekből vonja le a következtetést, hogy az illető, aki így él és így fest, csak tiszteltreméltó lehet. Amíg ennek a közelismert és megbecsült elemnek az értékét megbecsüljük, nincs igazunk, mikor a csunya pendantja kiirtását a megtisztulás örömeivel üdvözlölnék. Mind a kettő szabályozza az életet a maga kötelező konvencióival s biztosítja az egyensúlyt a különböző társadalmi értékek között. A népszerű politikus, aki nem csinál üzleteket, a nyugős anya, aki életét a gyermekszobában fogyasztja el, keservesen kifakadhatna, ha a pénzeszínáló politikusok és a szabadon mozgó független nő fölött nem volna az az előnye, hogy a *másikat* rágalmazzák.

termekben. A belépőjegyül is szolgáló vacsora jegyek ára 5 korona s ezek a rendezőség tagjainál már most megválthatók, valamint előjegyezhetők a bálteremben levő páholyok, amelyek díjtalanul állnak rendelkezésre. A rendezőség mindent elkövet, hogy ez az országos esemény, mely nemcsak az ország, de a külföld sportkedvelő közönségének elitjét hozza városunkba, egy méltóan fényes bál által is emlékezetes maradjon úgy a város közönségének, mint a távolból ideseregülő vendégeknek.

*

(%) **Védekezés a drágaság ellen.** Hála Orosz Pistának, a derék rendőrkapitánynak, Debreczeni Lajos kiváló s a Ferencz József rend-del csak mostanában kitüntetett, művelt lelkű nagy iparosának, mégis csak tudunk védekezni a drágaság ellen. A fogyasztási egyesület éppen 1000 taggal, megalakult s e szerint Debreczeni Lajos nagyiparossal már a múlt hetekben létrejött a szerződés, mely a mai piaci árak 10—14, a másodrangu hustermékeknél 40—50 százalékát biztosította engedmény gyanánt. Így például a sertéskaraj kilója átlag 2 korona 40 fillér a debreczeni piacon, a szerződés értelmében a fogyasztási egyesület tagjai 2 korona 12 fillérért kapják, ami 14 százalék kedvezményt jelent. Még szembetűnőbb a kedvezmény másoknál. Megjegyezni kívánjuk, hogy az új husszék, melyet éppen a város közönsége iránti figyelemből rendezett be Debreczeni Lajos, a kereskedelmi és iparkamara új székházában Verbóczy-utca 2—4. szám alatt, egyike a város legszebb ipari intézményeinek s a külső csin, tisztaság és az áruk kívánatos kezelésmódja olyan, hogy valósággal látványosság számba mehet. De az áruk felszolgálása is mintaképe lehet a város üzemeinek, mert nemcsak arra fordítanak kiváló gondot, hogy minden vásárló a legelőnyösebb formában jusson az áruhoz, hanem gondosan kerülik azoknak a részeknek forgalomba hozatalát, amelyek a fogyasztásra alkalmatlanok és csak *nyomtatékravalók*. Ami ma napirenden van a mészárszékekben. A bizottság által megállapított árak jegyzékét Debreczeni Lajos már saját hatáskörében megküldötte a fogyasztóknak, akik e szerint akár a Verbóczy-utcai főüzletben, akár a Piac-utcai ideiglenes barakban vásárolhatnak. Ezenkívül a cég tárgyalásokat folytat más helybeli cégekkel is a husárok hasonló mérsékelése iránt.

*

(!) **A görög katolikus püspökség ügyében** mégis csak nekünk van igazunk. A városi közgyűlés akarása, nem akarásának az lett a vége, hogy a miniszter nem akarja a dadogó gyerek szavát érteni s világosságot kér. Ha a felvilágosítás megtörténik, akkor Debrecenén a püspökség. Hát nagyon szép dolog a Dégenfeld gróf urék altruizmusa Hajdudorog mellett, de szerintünk a református szenteknek is maguk felé kell, hogy a kezük hajoljon. Most már azután tessék *egyenesen* Debrecennek kérni a püspökséget. Nem vallásfelekezeti szempontok vezessék városunkat, hanem az üzleti élelmesség. Hiszen az Isten is úgy segít mindenkit, ha az illető is segít magán. Ez az összes keresztyén vallások hittétele, de egyben a városi közgyűlésnek parancs is legyen, tekintet nélkül arra, hogy a városatya református, katolikus, zsidó, vagy nazarénus. Nehogy úgy járjunk, mint az önkéntesi iskolával legutóbb, a csendőr iskolával, katonazenekarral s más egyebekkel.

*

(=) **Minden drágul.** A tej ára is megint feljebb ment. „Agyonhasogatják a földemet, annyi magot tömnek belém, hogy nem bírja a gyomrom, tiizszer annyi füvet kell adnom, mint azelőtt“ — nyögi a mező. „Koplaltatnak és mégis kifejrik a véremet is, ha a tejem nem elég már“ — bögi a tehén. „Most már ezt a nyomoruságos tejet se lehet megfizetni, drágább, mint a hus“ — sirja a debreceni ember, aki minden héten elsiratja valaminek a drágulását, legyen az lakás, szén, cipő vagy zsemle. És az ember segíteni a baján sohse fog. „Az ember gyarló és magyar“ — mondta az új idők lantosa. Ha az ember élelmes volna, tettekreész, ügyes, és mondjuk — angol! Teli lenne szép Debrecennek tája kedves, derüs kis cottage-okkal, melyeknek kertjében megérhetne a gyümölcs, melyeknek udvarán élhetne az aprójószág, a nyul, meg a kecske, mely jámbor emlős soha sem hamisítaná és soha sem drágítaná a tejét. Ah, sok, nagyon sok okos dolgot lehetne csinálni, ha az ember nem volna gyarló és magyar. Idegenből csak azt tudjuk átmaimolni, amihez nem értünk, központi háztartásokat csináltunk, miket felév mulva mindenki ott hagyott, feminizmust csinálunk, mindenféle cifraságot és henyeséget kigondolunk, ami csak fogyaszt, de nem termel, ami csak kiabálás és nem munka. Csak munka nem! Henyélni, halogatni, ábrándozni, enni, inni és sirni, sirni, sirni, — ősi erényünk ez nekünk, magyar nemzetnek!... Éppen ezért csodálkozunk, hogy végre akadt egy ember Rostás István rendőrfőkapitány személyében, aki segíteni akar a piaci drágaságon, az által, hogy addig is, míg a központi vásárcsarnok létesül, házi kezelésben akar árultatni piaci árakat. Indítvány most már volna, csak emberek, egész emberek kellenének a keresztülviteléhez.

*

A beszélő orgona. Az emberi hangot megörökíteni a fizika, a fiziológia és a technika legnagyobb vívmányai közé tartozik. Nem gondolunk ezuttal egy fonográfyszerű készülékre, mely a hangot utánozza, hanem olyanra, mely maga is képes az emberéhez hasonló hangot prudukálni. Maga a beszéd is elég nehézségbe ütközik, csak ez a magyarázata annak, hogy a gyermek milyen nehezen tanul meg beszélni. Helmholtz, a nagy fizikus volt az első, aki ezzel a kérdéssel foglalkozott, őt Herman tanár követte, de a legnagyobb sikert Skripture tanár érte el, aki hosszú és fáradságos munka után elérte azt, hogy az emberi hangot teljesen hasonló hangot kapott. Megalkotta a hanghoz szükséges rezonáns talajt, egy emberi koponyából, melyet zselatinnel töltött ki és még a két pofa közötti vékony hártját is sikerült mesterséges uton előállítania. Ez a munka még ma nagyon bonyodalmas és mindenesetre avatott kéznek kell a dolog mechanikai és technikai részét elintéznie, de a kezdet megvan és ezen az alapon tovább belekontár- lehet kodni a nagy alkotó mester munkájába. Szinte szédületes még a gondolat is, hogy lehet majd ilyen módon beszélő orgonát készíteni és a második nemzedék olyan természetes dolognak fogja tartani, mint mi a fonográfot, vagy a telefont.

*

(+) **Zsufoltság.** Egy elmés ember mondása jár a fejben. Ez a mondás a következő: Kevés könnyebb dolog van Magyarországon, mint zsidó embernek milliomosnak és vendéglői étteremnek megteltnek lenni. És pedig azért, mert ha egy zsidó embernek ötvenezer forintja van, már rámondják, hogy milliomos, ha pedig a vendéglő étkező-termében minden

asztalnál ül egy ember, akkor rámondják, hogy megtelt. A vendéglő étkezőterme helyett ez az elmés ur bátran mondhatott volna vasuti kocsit is. Az utazó kedv minálunk az utóbbi esztendőben, dacára a vasut drágulásának, tagadhatatlanul erősen föllendült, de ez a lendület még fiatalabb, semhogy kiülhetne volna az emberek lelkéből annak az időnek az emlékét, mikor a vasuton való utazás nálunk csakugyan a legöblösebb kényelmet jelentette. Aki minálunk egy második osztályú jegyet vált, a lelke fenekéig igényt érez egy háromülékes pamlagra, aki meg első osztályért fizet, egy egész — külön fülkére. Minálunk a zsufoltság nem azt jelenti, hogy heten szoronganak egy hatülékes fülkében, hanem azt, hogy hárman nem tudnak benne egész kényelmesen nyújtózni. Aki sűrűbben utazott külföldön, Olaszországban, Németországban, Franciaországban, ahol az utazás sokkal drágább multság is, mint Magyarországon, megtanulja, hogy amit nálunk zsufoltságának neveznek, az fejedelmi kényelem az ottani utazás rendes rendjéhez mérten. A német ember, amint nem lát elfoglaltnak egy hat személyre terített vendéglői asztalt, ha egy ember ül mellette, az se jut eszébe, hogy három helyre tartson igényt a vasuti kocsiban, ha egyre váltott jogot. Az olasz vasutakon első osztályú utasok állanak órák hosszat a folyosón, míg ülőhely ürül és így van ez Franciaországban is. Tudják, hogy az utas ember — uton van és az országuton nem kívánhatja magának az otthon teljes kényelmét. Le kell szoknunk arról, hogy az utazást luxusnak követeljük. Harminc esztendő mulva háromszor, vagy tizszer annyi kocsit repül majd a sineken, de még telibb lesz valamennyi, mint ma és ezen nem szabad busulni. A szomorú az lenne, ha üresen futnának a kocsik és duskálhatna a helyben az árva utas. A pangó kényelemnél becesebb az eleven élet, az ásitó ürességnél a lüktető mozgalom.

— *Ha nő vagy férfi* olesón akar öltözködni: szöveget Fischer Adolf és fia (Piac-u. 61.) czégnél szerezze be.

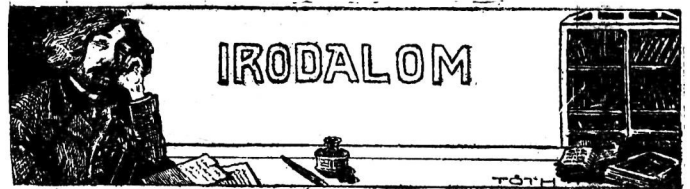
— *Löbl Gyula és Társa* látszerész és fényképezési szaküzlete Piac-ú. 63. szám. Telefon szám 869.

A színházi hét valamire való ujdonságok nélkül, színtelen volt. Érdeklődést majd talán a hétvégére kitzőtt *Trenk báró* fog kelteni. Az *Aranylakodalom*, mely a szabadságharc jubileumára készült, mint repriz, elég jó előadásban került színre, október 6-iki aktualitásul, de bizony, nagyobb érdeklődésre nem tarthatott számot s a szereplők közül csupán *Farkas Pál* vált ki pompásan karrikizott Krausz bácsijával. A *Frankfurtiakról*, *Hölgyek örömeiről*, mint darabokról s mint előadásokról elmondtuk véleményeinket. A piros színpadnál csak a mi arcunk pirult el jobban, hogy ilyen silány férce mü előadásaira elkelt az utolsó póttámlásszék jegye is, igazolásul annak, hogy a közönségnek, ha orsovai *kaviár* nincs, jó a 4 filléres *kvargli* is. — Megnyugtató volt a tavalyról ismert *Csitrí*, melyben *Lajthay* Károly diszkrécioja fölényesen uralta az ensemblét. Virányi Sándornak, ennek a

kiváló, modern színésznek mintaszerű alakítása után, megállapíthatjuk, hogy *Lajthay Delanoy*-ja is értékes művészi munka. *Wirth Sári* is tetszett, de különösen a nagyon is elemében levő *Zilahy Gyula* s *Bérczi Ernő*, akit első fellépése alkalmából a közönség teljes rokonszenvével tüntetett ki. Ha szólunk a *Leányvásár* tavalyról minden részében ismert előadásáról, a színházi hétnek dióhéjban teljes tükrét adtuk.

Zilahy Gyula a jövő héten Ujházy Ede, a mester Zsöl volt művészkollégája egyik parádés szerepében, az egykor nagyon híres társas cég: Erchmann és Chatrián Lengyel zsidójának Mathis szerepében lép fel. A romantikus hipnotikus darabot, akkoriban irták, mikor a hipnózis, — mint tudomány — először nyert létjogosultságot a közfelfogásban. A darab legérdekesebb jelenete egy törvényszéki jelenet. Annakidején Debreczenben, a vidéki színészet akkori korának egyik legkiválóbb drámai színésze kreálta Mathis-t: a nagy művészi készségekkel megáldott *Sándor Emil*, akire, mint a régi magyar színészet egyik kivénhedt uttörőjére sok elismeréssel emlékezhetnek azok, akik a szintén nagy művész *Tiszai Dezső* akkori művész-gárdájára (*Rózsahegy*, *Tapolczay*, *Nyilasy*, *Szathmáry Árpád* stb.) vissza tudnak emlékezni. Azóta nagyot fordult a világ! *Sándor Emil* elszegényedve, *Kassán* tért örök nyugovóra, a deli, karcu *Zilahy Gyulából*, a Nemzeti színház kedvenc sihederjéből szalón kómikus és drámai művész lett. *Mathias* drámai alakításának művészi nagyságát csak a nyáron méltatták a m.-szigeti lapok, a közönség is nagy érdeklődéssel várja Lengyel zsidóját.

Darwin.

A Debreczeni Szemle számára írta: Dr. V. J.

E névvel a homlokán indul hódító útjára a legújabb magyar folyóirat. Uj nemcsak azért, mert most jelent meg az első száma, hanem azért is, mert ilyen tartalmu, ilyen irányu folyóiratunk még nem volt. Voltak is, vannak is természettudományi folyóirataink, ezek azonban a nagy közönség csak egy igen kis részéhez szólnak, azokhoz, akik ezt a tudományt is szakszerűen művelik, a szakemberekhez. A „*Darwin*“ a művelt magyar nagy közönség ajtaján kopogtat s tájékoztatni kívánja a természettudományok minden ágának haladásáról. A mi olvasók özönségünk műveltsége — eltérően a nyugati nagy nemzetek közönségétől — sajnosan egyoldalú, csak esztétikai irányban van kifejlődve. Érdeklődési körét irodalom, zene, színház és képzőművészetek teljesen kimerítik. A természettudományok és ezzel kapcsolatban a technikának az utolsó néhány évtizedben elért szédítő eredményeiről csak épen hogy tudomást szerzünk akkor, amikor telefonálunk, amikor egy-egy repülő hőszerű diadaláról olvasunk az újságban, vagy, ha egy családonkbeli súlyos operáción esett keresztül. Ez a folyóirat a mi tulságosan esztétikai irányban fejlődött művelt-

ségünket akarja a haladó természettudományok felé fordítani. Darwin neve, mint a beköszöntő kifejti, nem csatakiáltás akar lenni. Csak címül választottak egy nevet, mely név ma már fogalom, azonos a felvilágosodás, a haladás fogalmával s az marad még akkor is, ha tanai valaha megdőlnének.

A folyóirat szerkesztője dr. *Fülöp Zsigmond*. Jó hangzású név a természettudományok magyar népszerűsítői között. A természetfilozofia nagy német költőjének *Bölsché*-nek magyar fordítója s nagyszámu e tárgykörből merített színes tárcacikk szerzője. Az 5. neve és az első szám gazdag tartalma biztosíték a folyóirat jövőjére nézve. Előfizetési ára egész évre 10 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 60.

*

A feminizmus. Irta: *Mirker István*. Az öntudatos nőmozgalomnak rövid és világos áttekintését nyújtja e tanulmány. Az elfogulatlan és pártszempontoktól mentes tudomány álláspontján megismerteti a nőknek a történelmi korok folyamán elfoglalt helyzetét és felszabadulási törekvéseit. Nyomon kíséri e törekvések mélyülését, öntudatosvá válását és térfoglalását és így megismerteti a modern feminizmus céljaival. Felsorolja a nőmozgalomra vonatkozó főműveket és lényegükben ismerteti azokat az adatokat, megállapításokat, gondolatokat és elméleteket, melyek a probléma körül csoportosulnak. — A rendkívül érdekes és izgatón aktuális munka igen jó szolgálatot tesz mindazoknak, akik az egyre erősebben hullámzó nőmozgalom lényegével óhajtanak megismerkedni. — A kis mű a *Tudományos Zsebkönyvtár* 220. száma; ára 70 fillér.

*

A gólya. *Margaret Mayo* pompás bohózata, a Vignáz egyik slágere, melyen még most is folyton kacag a közönség, most jelent meg *Hervay Frigyes* fordításában a *Fővárosi Színházak Műsora* című vállalatban, ahol bizonyára hamarosan meg fogja találni az utat az olvasókhoz is. Aki a színpadon látta, az megismétli élvezetét elolvasásával, aki pedig nem látta, néhány órai kitűnő mulatságot szerezhet vele igen csekély pénzért. A füzet ára 60 fillér. Kiadta a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég.

*

Világkönyvtár. Ebben a gyűjteményben, mely már annyi világhírű munkát tett olcsó pénzen hozzáférhetővé, most *Franz Oppenheimer*: *Az állam* című könyve jelent meg. Az állam szociológiájával foglalkozik ez a munka. — Nem közjogi elméletek délibábjaikat tükrözteti, nem államjogi paragrafusokba kapaszkodik, hanem az állam keletkezésének a történelmi fejlődés során való kialakulását kutatja. Az államelőtti hordák életétől a mai nemzeti államok kifermálódásának küszöbéig mutatja meg Oppenheimer a gazdasági tényezők és az erőszak egyre működő hajtóerejét a népek sorsának kialakításában. Tömérdek érdekes példa, szellemes, csipős stílus, a közönség tudásával és türelmével való bölcs számottevő *a legkitűnőbb és egyben a legnépszerűbb szociológiai munkák* sorába emeli ezt a könyvet. — Ára tartós angol vászonkötésben 1 korona 90 fillér.

Az e rovatban felsorolt művek kaphatók *Hegedűs és Sándor* könyvkiadóhivatalában, *Kossuth-utca 11. szám.*

ZENE.

A debreczeni filharmónikus társaság felhívása.

A „Debreczeni Filharmónikus Társaság” 1908. évi augusztus hó 13-án tartott első gyűlésén a nagyszámban megjelent érdeklődők egyhangu határozata alapján kimondta, hogy zenei kultúránk életfeltétele az, hogy olyan egyesület létesíttessék, mely egyesítve magában városunk zenekedvelő intelligenciájának egész egyetemét, az így előálló hatalmas erkölcsi és anyagi erővel, egész társadalmi életünkre kiható áldásteljes tevékenységet fejthessen ki.

Az egyesület tagjainak száma a megalakulás után néhány hónappal közel félezerre emelkedett s négy éven át kitartott mellettünk!

E páratlan érdeklődés, mely egyuttal a kezdeményezők és a vezetőség iránti bizalomnak is jöléső és kétségtelen bizonyítéka: adott nekünk erőt és kitartást az elmúlt 4 év munkájához; de a fáradozásunk nyomán támadt elismerés s a folyton fokozódó érdeklődés a további munkára nemcsak buzdít, hanem kötelez is.

Az elmúlt 4 év hangversenyein a következő művészek szerepeltek: Marschalkó Rózi, Vecsei Ferenc, id. Lányi Ernő, ifj. Lányi Ernő, Weidt Lucy, Földesi Arnold, dr. Molnár Géza, Polónyi Elemér, Culp Julia (két ízben,) Kemény—Schiffer quartett, Gerhardt Elena, Vajdits Sári, Isaye Jenő, Dienzl Oszkár (több ízben, mint kíséző), Zakács Mihály, Kerner István vezetése mellett a budapesti filharmónikusok, dr. Popini Albertné, P. Nagy Zoltán, Weszprémy Andor, Hajdu Mercelné, Mooshammer Román, Reininger Otti, Szndy Árpád, Kaufmann Francilló, Thomson Cézár, Orosz trio, Kerpely Jenő, Lengyel Ernő, Godowszky, Medek Anna, Rainer Frigyes, Gerardy, Krammer Teréz, Grósz Ernő, Laffite Leon, Mitnicky Isay, Kerpely—Waldbauer-quartett, Elena Sarsen, Kreisler Frigyes, Országos Symphoniai Zenekar, Kun László vezetése alatt, Casalo Pablo, Manén Joan, Szántó Tivadar, Basilidesz Mária, Szendy Árpád, Debreczeni Dalegylet, P. Halász Adél, Hoehn Alfréd, Heim Emmy, Márkus Lili.

Az eddigi szereplőknél számos olyan művész nevével találkozunk, kiket a zene történelme a legnagyobbak közé soroz: hangversenyeink színvonalának legbiztosabb fokmérője.

Kivonat a „Debreczeni Filharmónikus Társaság” alapszabályaiból:

III. §. 2. Rendes tag az, ki (15 vagy 20 korona) évi tagsági díj befizetésére kötelezi magát. Egy év elteltével a tag kiléphet, ha ez iránti szándékát október hó 1-ig az elnökségnél bejelenti.

IV. §. Az alapító és rendes tagoknak joguk van az egyesület által rendezett házi és nyilvános hangversenyeken, minden külön díj fizetése nélkül, résztvenni.

Tagul jelentkezhetni bármelyik választmányi tagnál, vagy a Csáthy Ferenc-féle üzletben.

E szezonra az igazgatóság Manen Joant, Hoehn Alfrédet Arnoldsohn Szigfridet, Kreisler Frigyes, Dienzl Oszkárt és Székelyhidit szerződtette ezideig.

E névsorból láthatjuk, hogy az idei szezon még az eddigieket is túlszárnyalja.

A zene rovatban felsorolt zeneművek kaphatók Csáthy Ferencz könyv-, papír- és zeneműkereskedésében Egyház-tér.

REGÉNY.

Örök sötétségben.

A Debreczeni Szemle számára írta: KAFFKA MARGIT.

(1)
Lágyan és nesztelenül bukott, szédült egyre lejjebb, ám e vak zuhanásban haloványan ködlött még benne az ébrenlét sejtése. Hiszen ez csak álom! Aztán egyszerre, mintha valami kietlen és vak mélység fenekén hirtelen magára maradt volna s a lidércnyomásos, fullasztó önkívületben szegény tudata kábultan zakatolt, kergetett egy kérdés körül: „Ki vagyok én?” Koromsötét, félelmes helyen állt egyedül és elhagyatottan; nedves falakon tapogatott végig és keze butorokra akadt, amelyek formája ködösen, haloványan emlékeztette a gyermekkorára. De honnét, de hogyan? És eszeveszett lihegéssel kezdte keresni önmagát, a szálakat, melyek laza és tűnedező létét a való formáihoz s az okok eleven láncolatához fűznék; de mintha minden kivezető ajtó bezárult volna előtte. Fulladozott, erőlködött, — kimeresztette szemeit és álmában megnyitak végre. Kinosan szakadt fel a sötétség és most egy idegen szobában találta magát, egy régi és különös szobában, ahol fekete, fiókos szekrény tetején két fehér gyertyaszál égett, mint két ellenséges, gonoszul pislogó szem. Szétnézett; gyűlölködő, zárkózott és kö-

zönséges volt itt minden, a hallgatag és pökhendi vén zsöllék, a kékesikós, széles és rideg kerevet — és a dermesztő, iszonyu magány. Honnét került ide, ki lehet ő? Rémülten takarta el az arcát és tovább hajszolta, kényszerítette önmagában az élni-akarás vak ösztöneit; halántékán fájón lüktetett az erőlködés, veritéket érzett a testén és ekkor már szavak, zagyva és téveteleg fogalmak rajzottak benne. A rémület egy utolsó, szilaj erőfeszítésével vetette rá magát az egyikre, — belekapaszkodott; egy név volt csupán, közömbösen eléjegördülő, elpergett gyöngyszem, — Karolina. Ám most már fogta görcsös erővel, érezte, hogy valamiképp őhozzá tartozik, elveszett öntudatához vezetni vissza — e szál, melyet az élet dobott a sülyedő felé. Karolina, — oh igen — mindjárt! Így hívtak valakit, aki a közel napok élményeiben bukkant fel, — valami cselédet, aki jött, — igen, valóban, — a dajka neve ez. Egy mély lélekzetvétel és egyszerre viharosan felpattant, felszabadult az egész láncsor. A dajka, — akit a babához fogadott, aki lesz, — nem, aki meg is van már — egy gyerek, akinek az édesanyja ő. Ő Éva, Menyhért Éva, aki Bertalanné lett és most betegen fekszik, — talán régóta már — ám most emlékszik; már itt a baba és Karolina, a dajka és most már minden rosznak vége! Oh!...

Megmozdult és érintette a veritéktől nedves haját. Milyen vizes a párna is, a fodros, selyemfinom vásznak, melyeken ujjai megismerték a himzés domború mintáit. És már eszébe jutott az az idő, mikor a kelengyéjén dolgoztak, a himzést és a draperiák szövétét válogatták, — milyen örömteli gonddal.

(Folytatása a jövő számban).

MANDEL LIPÓT DEBRECZEN.

Piac-u.40.

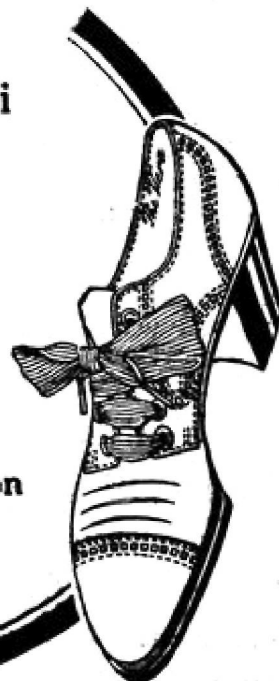
THE VERA

Piac-u.40.

American Shoe

Amerikai
cipők
egyedüli
raktára.

Interurban telephon
352.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Többeknek. Kéziratokért felelősséget nem vállalunk, azokat nem adjuk vissza s megőrzésére nem vállalkozunk.

Érdeklődő. Szerkesztőségünkben és kiadóhivatalunkban legjobban ott található a szerkesztőtulajdonosunkat delutánonként 3—5 óráig. Legyen szerencsénk!

P. K. (Budapest.) Köszönjük. Hiába, kevesen gondolkodnak olyan nemesen manapság, mint a büszke P. H. esti-levelek kiváló írója.

T. I. (Nagyhat.) Végtelen sajnáljuk. Az illetőnek hosszú alvás az első orvossága, idegeit, gyomrát kimélni kell. Majd a szép tavasszal egyszer. Mindkettőjüknek üdv!

P. Mihály. (Helyben.) Nem tehetünk eleget kivánságának.

HIRDETÉSEK.

AZ ELSŐ PILSNERI RÉSZVÉNY SÖRFŐZDE és a MÜNCHENI „SPATEN“-sörgyár ker. képviselője

Hajdu, Bihar, Szabolcs, Szatmár és Borsodvármegyék területére ugy hordós, mint üveges sörökben

Fischbein Jenő sörnagykereskedőnél

Debreczen, Hatvan-utca 30 szám alatt.

Fenti sörgyártmányok kimérve kaphatók Debreczenben a Piac- és Kossuth-utca sarkán levő

Pilsneri sörház pincéje éttermében és sörosarnokában.

HETI MŰSOR.

Szombaton október 12. **Trenck báró.** Operett. C) bérlet. Vasárnap, 13. Délután **Aranylakodalom.** Énekes vígjáték. Mérsékelt helyárrakkal.

Este **Trenck báró.** Operett. Kis bérlet.

Hetfőn, 14. **Trenck báró.** Operett. A) bérlet.

Kedden, 15. **Lengyel zsidó.** Dráma B) bérlet.

Szerdán, 16. d. u. **Nők az alkotmányban.** Vigjáték.

Ifjúsági előadás.

Este **En vagyok a néni.** Bohózat. Ujdonság C).

Csütörtökön, 17. **En vagyok a néni.** Bohózat. A) bér.

Pénteken, 18. **Kis gróf.** Operett. B) bérlet.

Elsőrangú úri-divatárúk, „**ITA**“
és „**BORSALINO**“ kalapok,
különleges nyakkendők a legszebb választékbán

Frank Testvéreknél

Piac- és Szent-Anna-utca sarok. — Telefon 749.

Trenck báró.

Operette 3 felvonásban. Irták: Willmer A. M. és Bodánszky R. Fordította: Hervay Frigyes. Zenéjét szerzte: Albini Félix. Rendező Kassay Károly. Karmester: Mártonfalvy György.

Személyek:

Trenck Ferenc báró, a császári pándurok ezredesse	Falussy István
Schwalbenan Lydia grófnő	Zilahyné S. Vilma
Marica	Borbély Lili
Nicola	Máthé Gyula
Stecher Cornélia	Halasiné
Bouillabaisse márki	Farkas Pál
Traufenbach báró, főudvarmester	Szabó Gyula
Wunja Alla	Székely Gyula
Tschausch	Solti Ernő
Wurzbacher Clemens, udvari költő	Kassay Károly
Egy herold	Kiss I. Sándor
Szerencse géniusza	Torday Erzsé
Egy gavallér	Arday Árpád
Egy idős udvarhölgy	O. Erdélyi Margit
Egy pandur	Vajda András
Egy paraszt fiu	Kozma Hugó

Trenck báró rettenhetlen lovag, minden nőt cselled, erőszakkal elcsábít, magáévá tesz. Egyszer csak utjába akad Lidia grófnő akit megszeret, mert szembe mer szállni vele s nem fél hatalmától. Az uralkodó is megelégette már Trenck báró kalangjait s haragja jeléül nem fogadják az udvarnak a csodás hírből álló lovagot. A császár azt akarja, hogy Trenck báró megnősüljön. Ugyanakkor Lidia grófnő is megkéri egy öreg kegyelmes ur. Persze egyik házasságból sem lesz semmi és Trenck báró Lidia grófnő férje lesz.

A debreczeni színház művészei és művésznői

Kobrak

czipőkben

aratják sikereiket.

Aranylakodalom.

Látványos színmű dalokkal és tánccal 3 felvonásban. — Irták: Beöthy László és Rákossy. — Zenéjét szerzte: Fekete-I. Rendező: Kassay K

Személyek:

I. kép: Ötven esztendő.

Koltay Jenő cs. és kir. altábornagy	Szilágyi
Katalin, a felesége	Halasy M.
Koltay Béla, a fiuk	Kiss I. S.
Ilonka, unokájuk	Vajda J.
Koltay Miklós	Wirth S.
Koltay Jancsi	Vámos G.
Nyárády, ügyvéd	Székely Gy.
Howard James, nagykereskedő	Szabó Gy.

II. kép: A budai várban.

Koltay. cs. és kir. hadnagy	Szilágyi
Katalin, a menyasszonya	Halasy
Emerencia, Katalin guvernántja	H. Serfőzi
Nyáry Pál	Solti E.
Vidacs János	Szászhalmy
Palóc gazda	Máté
Jurátus	Pető
Mikulák Janó	Kassay K.
1 } cserepár	Rózsa J.
2 } cserepár	Perényi K.
3 } cserepár	Repkai
Krausz bácsi	Farkas Pál

III. kép: Leborulunk a nemzet nagysága előtt.

A kormányzó	Kemény
A képviselőház elnöke	Kállay
Koltay Jenő	Szilágyi
Katalin, neje	Halasy M.
Krausz Soma	Farkas Pál
Bodó, huszárhadnagy	Lajthay

IV. kép: A piski hid.

Koltay Jenő, őrnagy	Szilágyi
Katalin, felesége	Halasy
Osztrák kapitány	Pető
Főhadnagy	Solti
Mikulák	Kassay

V. kép: Az ország szive,

Koltay Jenő	— — — — —	Szilágyi
Katalin, felesége	— — — — —	Halasy M.
Mikolák Janó, honvéd káplár	— — — — —	Kassay
Krausz bácsi	— — — — —	Lévay

VI. kép: Oroszok a Hortobágyon.

Koltay Jenő, őrnagy	— — — — —	Szilágyi
Katalin, felesége	— — — — —	Halasy
Nikolajevics Iván, hadnagy	— — — — —	Szászhalmy
Szerjejevics Miklós, főhadnagy	— — — — —	Solti
Alexandroviics Pál, százados	— — — — —	Székely
Lubomerszky Szaniszló, hadnagy	— — — — —	Lajthay K.
Kuprianov, orosz tábornok	— — — — —	Kemény
Emerencia	— — — — —	H. Serfőzi E.
Mariska	} színésznők	Csanády
Piroska		Nagy Zs.

VII. kép: Az utolsó ágyu.

Koltay Jenő, ezredes	— — — — —	Szilágyi
Katalin a felesége	— — — — —	Halász
Mikulák, a honvéd káplár	— — — — —	Kassay

VIII. kép: A ma. (Szereplők I. képben.)

Aranylakodalmát üli Koltay nyugalmazott honvédaltábornagy. Körülötte fiai, leányai, unokái. Koltay visszaemlékezik a házassága történetére s elmeséli a hozzátartozóinak.

Ettől kezdve az egész darab ezt az elmesélt multat tartalmazza. Szemünk előtt folynak le a következő képekben a magyar szabadságharc legfontosabb eseményei. Az egész 1848. A szabadságharc kitörése, március 15-ikével a piski csatával, Budavár visszafoglalásával, később a magyar harcosok menekülésével. És az események központjában mindenütt Koltay áll és felesége. Látjuk Kossuthot, Petőfit, Behmet stb. A darab azzal végződik, hogy ismét az első képet látjuk, ahol Koltay befejezi elbeszélését s ugyanakkor a magyar király a nemzettel való kiengesztelés jelképül az arcképét küldi Koltaynak.

Alkalmi vétel

férfiing, kalap, sapkaujdonságokban.

Divatos nőikalapok, kabátok, sapkák, lélekmelegítők

legolcsóbban beszerezhetők

SCHWARZ M. L-nél Piac-u. 52.

(MEGYEHÁZ MELLETT.)

Lengyel zsidó.

Dráma 3 felvonásban. Írták: Erchman és Chatrián. Fordította: Ivánffy Jenő. Rendező: Zilahy Gyula.

Személyek:

Mathis, korcsmáros és polgármester	Zilahy Gyula
Christián, csendőrmester	Lajthay Károly
Valter, öreg polgár	Farkas Pál
Henrik, erdőőr	Máthé Gyula
A zsidó	Kemény Lajos
Törvényszéki elnök	Székely Gyula
Delejező	Pethő Pál
Orvos	Szászhalmy György
Jegyző	Kállay Károly
Nickel, Mathis szolgája	Kiss J. Sándor
Irnok	Perényi Kálmán
Catherin	Uti Gizella
Annie, leánya	Vajda Ilonka
Louis, szolgáló Mathisnál	Aszalay Erzsi

Mathis egy egyszerű korcsmáros, aki évekkal azelőtt meggyilkolt egy lengyel zsidót. Bűne nem jött napfényre és ő gazdag polgármester lett. Most már jólétben él, az egész falu tiszteli s a leányát Cristián csendőr akarja elvenni. Egyszer csak megjelenik egy lengyel zsidó a korcsmájában s emlékezteti a multra. A második felvonásban a leánya lakodalmát tartják. Mathis alig várja, hogy visszavonuljon a szobájába, folyton rémképeket lát. A harmadik felvonás Mathis álma. Azt álmodja, hogy hipnotizálják s ő a törvényszék előtt hipnotikus álmában mindent bevall. Mire bemennek hozzá a lakodalmass vigadozók, Mathist szívszélhűdés érte az álmában kiállott izgalomtól.

Fenyő Sándor

és Fia

Piac-utca 63. sz.
+++ Alapított 1877-ben. +++

Férfiszabó- és divatüzlet. Legújabb bel- és külföldi gyapjuszövetek. Nagy raktár kalapok, nyakkendők és minden e szakmába vágó tárgyakban. +++++

Saját gyarmányu FEHÉRNEMÜEK

Világhírű HABIG-kalapok.

Ijűsági előadás rendkívül mérsékelt helyárrakkal.

Nők az alkotmányban.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Tóth Kálmán. Rendező: Zilahy Gyula.

Személyek:

Bánfalvy Bálint, földbirtokos	— — — — —	Kassay Károly.
Krisztina, neje	— — — — —	H. Serfőzy Etel.
Ilka, leányuk	— — — — —	Vajda Ilonka.
Beresei Vilmos	— — — — —	Lajthay Károly.
Cselei, birtokos	— — — — —	Máthé Gyula.
Cseleiné	— — — — —	Uti Gizella.
Pitvarosiné	— — — — —	Ligeti Vilma.
Borbocs, korcsmáros	— — — — —	Zilahy Gyula.
Kántor	— — — — —	Lévai Farkas.
János, házi huszár	— — — — —	Perényi József.
Szelei	— — — — —	Pető Pál.
Báró Szlankaményi	— — — — —	Bérczi Ernő.

LUDESER JÁNOS, DEBRECZEN,
Városház épület. ==

Különösen színházi sálakban, kesztyűkben, legyezőkben és illatszerekben nagy választék.

Színházi bluzok féláron.

En vagyok a néni.

Ango bohózat 3 felvonásban. Irta: Brandon T., fordította: Fáy I. Béla.

Személyek:

Szer Frensis, volt indiai ezredes	— — — — —	Kassay Károly
Stephen Spittig, oxfordi ügyvéd	— — — — —	Szabó Gyula
Jack Chesney	— — — — —	Lajthay Károly
Charley Wykeham	} oxfordi	Pethő Pál
Lord Frank Babberley		} diákok
Brasset, szolgáló	— — — — —	
Donnya Lucia	— — — — —	Uti Gizella
Anni, Spittig unokahuga	— — — — —	Vajda Ilonka
Kitty, Spittig gyámleánya	— — — — —	Kiss Mariska
Ella, árva	— — — — —	Virth Sárika

Első felvonás. Kittyt és Ellyt, angol leányokat nagybátyjuk Skóciába akarja elvinni. A leányok nem egyeznek bele az utazásba, mert gyöngéd vonzalmat éreznek Jack és Charlie egyetemi hallgatók iránt. De a nagybácsi nem tágit. Mit van mit tenni, a leányok szomorú szívvel bucsuznak el a fiuktól. Közben távirat érkezik, hogy a nagynéni ma külföldről látogatába megy a fiukhoz. A fiuk meghívják a lányokat bucsu uzsonnára, kik abban a hitben, hogy a nagynéni majd gardirozni fogja őket s vigyázni fog rájuk, elfogadják a meghívást. De a nagynéni lekési a vonatot. A fiuk közül észébe jut egyiknek, hogy egy játszó pajtásukat öltöztetik fel nagynéninek. Bubsy vállalkozik a feladatra. A lányok eljönnek uzsonnára. Bubsy úgy sürgölgődik, mint a nagynéni. Később eljön a Kittyék nagybátyja is, aki szerelmes lesz az alnagynénibe.

Második felvonás. Az állítólagos nagynéni annyira megnyerte a közszeretetet, hogy a nagybácsi el sem utazik. A tréfa sikerül, a fiuk nyugodtan flörtölhetnek a lányokkal. A leggroteszkebb jelenetek fejlődnek ki ebből, amikor csak váratlanul betoppan az igazi nagynéni.

Harmadik felvonás. Kiderül a turpisság. A nagynéni jót nevet a tréfának és vállalkozik, hogy összehozza a fiatalokat. Közben a nagynéni beleszeret a fiuk papája, aki a tantiban egy ifjúkori szerelmét ismeri fel. Ők is boldogok lesznek.

Butorozott szoba kiadó.

Tagas, parkettes, előkelő butor berendezéssel

Piac-utca 71. szám II. emelet főlépcső. Teljesen

külön bejárat és lépcsőfeljárat

Megyeházával szemben.

Kis gróf.

Operett 3 felvonásban. Irta: Martos Ferencz. Zenéjét szerette: Rényi Aladár dr.

Személyek:

Agárdi Guidó gróf	—	—	—	—	—	Kassay Károly
László, fia	—	—	—	—	—	Falussy I.
Howard Dorothy	—	—	—	—	—	Zilahyné S. Vilma
Miss Carter	—	—	—	—	—	Csepregy E.
Rózszi	—	—	—	—	—	Borbély Lili
Csibrákné	—	—	—	—	—	Halassyné
Zápolya, igazgató	—	—	—	—	—	Szabó Gyula
Kállai, önkéntes	—	—	—	—	—	Kiss I. Sándor
Rozgonyi, nyári riporter	—	—	—	—	—	Láng Gyula
Schwarz, bankhivatalnok	—	—	—	—	—	Rózsa Jenő
Itatós, színész	—	—	—	—	—	László Árpád
Egressi, színész	—	—	—	—	—	Kemény Lajos
Kocsonya, nevelő	—	—	—	—	—	Lévay Farkas
Pók, zeneszerző	—	—	—	—	—	Kállay
Manuella	—	—	—	—	—	Csanádi Irma
Mimi	—	—	—	—	—	Torday Erzsi
Thomson	—	—	—	—	—	Székely Gyula
D'Henner	—	—	—	—	—	Solti Ernő
Maitre d'Hotel	—	—	—	—	—	Szakács Árpád

Első felvonás. Nyári vendéglő a külvárosi színház mellett, ahová a kis színházból átjárnak a színészek. A vendéglőbe vetődik gróf Agárdy Guidó a fiával és missis Dorothyval, a milliomos amerikai özvegygyel, akit a kis grófnak szántak. Dorothynek azonban olyan férj kellene, aki már nem egészen járatlan a szerelem iskolájában. Guidó gróf ragaszkodik a házassághoz és hogy kedvében járjon Dorothynek, a fiát összehozza Rózsiával, a kis színház primadonnájával, hogy hat hónap alatt oktassa ki Laczi gróft a szerelemre.

Második felvonás. Hat hónap óta Sorrentóban vannak Rózsi és a kis gróf. Rózsi nem is sejtje, hogy az öreg gróf a színházi mamával határidőre kötötte le az ő szerelmét és teljesen átadja magát a boldogságnak. Ekkor megjelenik Agárdy gróf Dorothyval és mikor látja, hogy hiába akarja fiát rábeszélni, Rózsitól követeli a szakítást. Rózsi fölháborodásában elhíveti Laczival, hogy az öreg bankár a szeretője, aki most eljött érte és ő — elmegy. Hanem a kis gróf nagyon a szívére veszi a Rózsi hűtlenségét, a primadonna is megtudja, hogy a „határidő-üzletben” Laczinak nem volt része. A szerelmesek titokban elhatározzák, hogy elszöknek Sorrentóból.

Harmadik felvonás. Missis Dorothy nem ragaszkodik tulságosan a kis gróffal való házasságához, ellenben elkövet mindent, hogy Laczi és Rózsi boldogok legyenek egymással. A fiatalok titokban megesküsznek és Dorothy elintézi a dolgot Guidó gróffal is, aki mindig jobban tett neki, mint a fiu. Dorothy. Guidó felesége lesz, az öreg gróf pedig megbékül a fiatalokkal.

URANUS

SZÍNHÁZ

E héten!

A „KORONA-PASSAGEBAN“

E héten!

A „KORONA-PASSAGEBAN“.

Hétfőn, kedden, szerdán, október hó 14., 15. és 16-án.

A Nordisk-film compagne ujdonsága!

KÉNYSZERHÁZASSÁG!!

Pompás vígjáték 2 felvonásban. Főszereplő WIETH CLÁRA.

KÖZKIVÁNATRA A TITANIC HÁROM NAPIG!

A világ legnagyobb hajókatasztrófiájának története, az elindulástól az elsüllyedésig. Egy megmunkált utas hiteles elbeszélése után készült amerikai felvétel 3 felvonásban. Szenzációt keltő ujdonság.

Azonkívül a remek új kísérő műsor.

Csütörtökön, október hó 17-én a budapesti „URÁNIA” m. tud. színház vendégjátéka.

Bemutatóra kerül

ÉVA.

Itt harmadszor!

3 felvonásban. Irta Ráth-Végh István.

Pénteken, szombaton, vasárnap, október hó 18., 19. és 20-án

Szenzációs!

A HALÁLGYÜRÜ!

Ujdonság!

és a csodaszép új műsor!

Előadások hétköznap este 6 órától.

Szabó Miklós

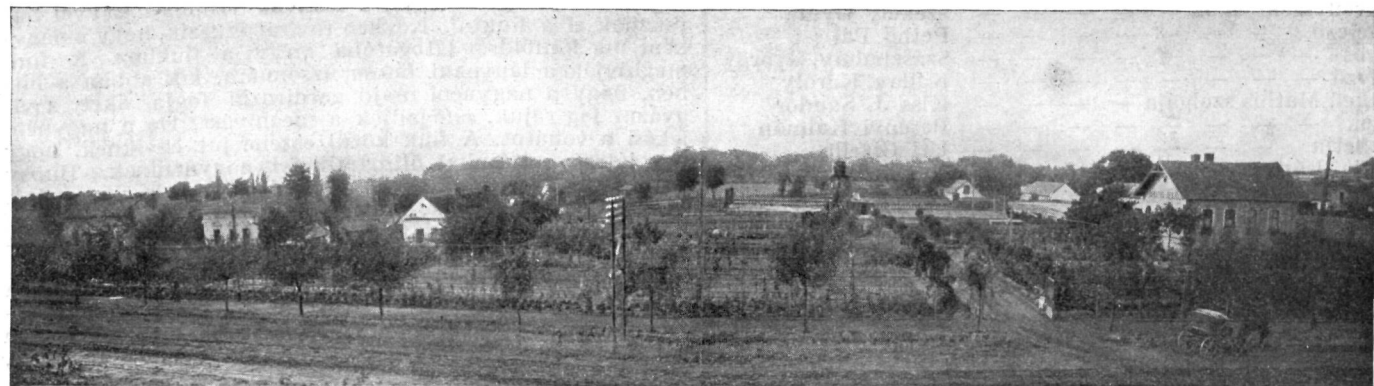
Debreczen, Piacz-utca 19. sz. alatt
(volt Ranunkel házban.)

Rendelés szerűen készült, kész
férfi, fiu és gyermekruha
különlegességek állandóan raktáron.
Felöltők, télikabátok.

Külön mértékszerűnti
angol uri szabóság.

Helyi és megyei telefon 10—64.

**Legolcsóbb szabott árak
minden darabon feltüntetve.**

JANATKA ALAJOS

kereskedelmi és műkertészeti telepe a Szoboszlói-uton.
(Virágüzlete Debreczen, Piac-u. 59. Telefon 8--44. Telep-telefon 10--46.)